

Posudek školitelky na diplomovou práci Veroniky Kovářové na téma *Limity svobody projevu ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva*

Diplomová práce Veroniky Kovářové se zaměřuje na legální omezení, jimž může být na základě tzv. limitační klauzule podrobena právo na svobodu projevu zakotvené v článku 10 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod z roku 1950. Diplomantka rozebírá jednotlivá možná omezení a dokumentuje je na vybraných rozhodnutích Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku. Diplomová práce je zajímavá a pečlivě zpracovaná, trpí ale značnou deskriptivností a chybí v ní jasnější závěry.

1. Aktuálnost (novost) a náročnost tématu:

Téma je dobře vybrané, otázka toho, do jaké míry lze svobodu projevu omezit v zájmu jiných chráněných hodnot, zůstává dlouhodobě aktuální. K tématu existuje poměrně bohatá literatura zahrnující i práce v češtině (viz např. Michal Bartoň, *Svoboda projevu: principy, meze, garance*. Praha: Leges, 2010), přesto nelze říci, že by téma bylo již zcela vyčerpané a neexistoval v něm prostor pro nové pohledy a přístupy. Zpracování tématu kladlo na diplomantku střední nároky: mohla se inspirovat dostupnou literaturou, současně ale byla nucena seznámit se s rozsáhlou judikaturou Evropského soudu, která v případě článku 10 Evropské úmluvy čítá podle online databáze Hudoc více než tři tisíce případů.

2. Formální stránka práce a využití zdroje:

Po formální i jazykové stránce je diplomová práce na slušné úrovni. V textu se místy objevují drobné překlepy či chyby, jejich počet ale nepřekračuje míru běžnou u daného typu kvalifikačních prací. Práce má nadstandardní rozsah (106 stran, z toho 88 stran vlastního textu). Mezi prameny vcelku logicky dominují rozhodnutí Evropské soudu. Poměrně málo je využita sekundární literatura, a to zejména pokud jde o zahraniční zdroje. Způsob citování zdrojů je standardní.

3. Obsahová stránka práce:

Diplomová práce je rozčleněna do úvodu, pěti kapitol a závěru. V úvodu diplomantka představuje téma, stručně vysvětluje, proč se rozhodla zaměřit se v práci právě na něj, a uvádí strukturu práce. Obecným cílem práce má být „*přiblížení limitujících kautel svobodného projevu s ohledem na úvahové postupy Soudu v návaznosti na právní argumentaci soudu případně nesouhlasících soudců*“ (str. 3). Tohoto cíle se diplomantka snaží dosáhnout tím způsobem, že postupně prochází jednotlivé legitimní důvody omezení práva na svobodu projevu zakotvené v článku 10 odst. 2 Evropské úmluvy a na případu konkrétních rozhodnutí Evropského soudu dokumentuje, jaký je přístup Soudu, popř. jak se tento přístup měnil.

Každému legitimnímu důvodu, resp. souboru takových důvodů (zájem národní bezpečnosti, územní celistvosti či veřejné bezpečnosti; zájem ochrany pořádku a předcházení zločinnosti; zájem ochrany zdraví nebo morálky; zájem ochrany pověsti nebo práv jiných a zabránění úniku důvěrných informací; a zájem zachování autority a nestrannosti soudní moci) je věnována jedna kapitola. Některé důvody jsou propojeny lehce uměle, např. zájem na ochraně pověsti a práv jiných a zájem na zabránění úniku důvěrných informací tvoří nutně jednolitou skupinu. Kapitoly mají obdobnou strukturu v tom, že jejich těžiště tvoří rozbor konkrétních vybraných případů Evropského soudu, které diplomantka doprovází vlastním komentářem. Výběr případů není v diplomové práci dostatečně zdůvodněn, v rámci ústní obhajoby by se tak diplomantka k tomuto bodu mohla vrátit.

Komentář připojený k případům má primárně povahu osobních poznámek, v nichž diplomantka uvádí, zda s příslušným rozhodnutím Soudu souhlasí, popř. jaké výhrady k němu má. Jde o značně kazuistickou metodu postupu, a z práce tak lze jen obtížně vyvodit nějaké obecnější závěry. To se projevuje v závěru práce, který vlastně jen shrnuje obsah jednotlivých kapitol a končí konstatováním, že svoboda projevu je důležité téma a je třeba věnovat mu pozornost. Diplomantka se naopak nezamýšlí např. nad tím, zda přístup Evropského soudu pro lidská práva k výkladu článku 10 odst. 2 Evropské úmluvy vykazuje nějaké dlouhodobější vývojové trendy. Obdobně by bylo zajímavé srovnat judikaturu Evropského soudu s case-law na národní úrovni, popř. s judikaturou jiných kontrolních orgánů v oblasti lidských práv (Výbor OSN pro lidská práva, Meziamerický soud pro lidská práva aj.), byť to už by šlo nad rámec zaměření práce.

4. Závěry a doporučení:

Diplomová práce Veroniky Kovářové *Limity svobody projevu ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva* splňuje přes určité nedostatky požadavky kladené na daný typ kvalifikačních prací na Právnické fakultě Univerzity Karlovy. Proto ji **doporučuji** k ústní obhajobě a s výhradou úspěšného průběhu této obhajoby ji předběžně hodnotím jako **velmi dobrou**. Během obhajoby by se diplomantka měla vyjádřit k dotazům uvedeným v posudku a dále by se mohla zamyslet nad vztahem článků 10 a 17 Evropské úmluvy.

V Praze dne 11. května 2015

Doc. JUDr. PhDr. Veronika Bílková, PhD., E.MA